

Protestantse Gemeente
Breda

S'Amen

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Breda - 19e jaargang no. 2, februari/maart 2026

In dit nummer:

- In gesprek met Halbe Osinga
- Moderne profeten
- Ziekenzalving
- Orgel Grote Kerk

Protestantse Gemeente Breda

S'Amen

Colofon:

S'Amen is het kerkblad van de Protestantse Gemeente Breda

Kopijdatum volgende S'Amen:

dinsdag 10 maart 2026

Kopij sturen aan redactie:

samen@pknbreda.nl

Graag foto's los per e-mail versturen. Groot formaat en een hoge resolutie.

Volgende verschijningsdatum:

28 maart 2026

Richtlijnen kopij:

www.pknbreda.nl/samen

Redactie:

Leon Geschiere
Arne Goudriaan
Joyce Rijke
Suzanne Hoesen
Adriaan Niemantsverdriet

Kerkelijk bureau:

Mieke Frankfoorder-Boevé
Pottenbakkerstraat 51
4813 LB Breda
Tel.: 06-24705414
Email: ledenadministratie@pknbreda.nl

Website:

www.pknbreda.nl

Coverafbeelding:

Henriëtte Rusch

Als u geen belangstelling heeft voor S'Amen en het blad niet meer wilt ontvangen, kunt u dit doorgeven aan het kerkelijk bureau:
ledenadministratie@pknbreda.nl

Dit is een uitgave van De Zalige Zalm, bureau voor geloofscommunicatie.

Druk:

Koninklijke Drukkerij Em. de Jong,
Baarle-Nassau

Lucaskerk

Tweeschaar 125
4822 AS Breda
Tel.: 076-542 24 33

Markuskerk

Hooghout 96
4817 ED Breda
Tel.: 076-514 00 80

Johanneskerk

Dreef 5
4813 ED Breda
Tel.: 076-521 05 45

Pastoresteam

Ds. Ton van Prooijen
T 06-29283935 / 076-5423334
E ds.vanprooijen@pknbreda.nl

Pastor Thijske Fraanje
T 06-14762611
E t.fraanje@pknbreda.nl

Kerkelijk werkers:

Hanny den Ouden
T 06-48549088
E h.denouden@pknbreda.nl

Lenard Schouten
T 06-34840499
E l.schouten@pknbreda.nl

Vertrouwenspersoon:

Rani Kulik
E ranikulik@pknbreda.nl

Wat te doen bij overlijden! Zie pagina 7

Kerkenraad PGB

Email: scriba@pknbreda.nl

Vrijwillige bijdrage S'Amen

NL91 ABNA 0520 2278 67 t.n.v.
Prot. Gemeente Breda
o.v.v. "S'Amen"
(Richtbedrag: € 25,- per jaar)

Collectebonnen

A. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 0,75 per bon, totaal dus € 15,00 per vel.
B. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 1,50 per bon, totaal dus € 30,00 per vel.
C. Vellen van 20 bonnen met een waarde van € 2,50 per bon, totaal dus € 50,00 per vel.
Bonnen kunnen besteld worden door overschrijven van € 15,00, € 30,00, € 50,00 (of een veelvoud daarvan) op bankrekening NL 91 ABNA 0520 2278 67 ten name van de Protestantse Gemeente te Breda (met vermelding van de gewenste soort vellen)

Financiën

Protestantse Gemeente Breda:

ABN AMRO NL91 ABNA 0520 2278 67

Diaconie Protestantse Gemeente Breda:

ING bank NL89 INGB 0001 0708 50

ZWO groep Protestantse Gemeente Breda/Ginneken:

ING bank NL14 INGB 0001 5429 41

Over bijbelse en moderne profeten

In verschillende bekende en minder bekende speeches van Martin Luther King haalt hij Jesaja aan. Zo schreef hij een keer over sociaal kwaad in de samenleving en racisme dat gelegitimeerd werd: "als waarden en waarheden maar lang genoeg verdraaid worden en geweld worden aangedaan, dan wordt licht

donker en donker licht, het bittere zoet en het zoete bitter, het goede slecht en het slechte goed". Daarin refereert hij aan Jesaja. Helaas lijkt de boodschap van Martin Luther King en dus ook die van Jesaja weer actueel. Het is geen toeval dat juist Martin Luther King een bijbelse profeet citeert.

Profeten zijn mensen die onrecht voelen. En ze kunnen niet anders dan het benoemen. Profeten zijn geen supermensen of morele helden die het allemaal voor elkaar hebben. Het zijn mensen die niet kunnen wennen aan onrecht. Ze maken zichtbaar wat niet goed gaat. En iets van hun woorden raakt aan iets wat we diep van binnen al weten. Ook Jesaja doet dat.

Kees van Ekris zegt: er zijn vandaag de dag nog steeds profeten. Niet met de statuur van de bijbelse profeten, maar wel mensen die geraakt worden door onrecht, mensen die opstaan en willen laten zien wat recht doen is. Moderne profeten. Mensen die inspireren en een voorbeeld kunnen zijn. Moderne profeten zoals Martin Luther King, maar ook Henri Nouwen of Majoor Bosschart. Profeten van nu.

Een bijbelse profeet is iemand die in staat is God hoorbaar te maken. "De profeet hoort de stem van God en kijkt naar de wereld vanuit het perspectief van God", zegt Abraham Heschel over profeten. Profeten zijn geen toekomstvoorspellers. Ze zoeken naar recht. Als mensen die waken over iets. Ze benoemen onrecht en laten zien wat het goede is om te doen. Als je een profeet hoort, word je vaak op een diepere laag geraakt.

In de Bijbel kennen we de grote en de kleine profeten. De termen groot en klein zeggen niets over het belang, maar meer over de omvang van het Bijbelboek. Wie heeft vroeger niet het rijtje moeten leren: Jesaja, Jeremia, Daniël en Ezechiël; Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Micha, Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Zacharia en Maleachi. Stuk voor stuk "heilige driftkoppen" worden ze ook wel genoemd. Profeten hadden intense gevoelens en

vertelden daarover. Ze voelden zich door God gedreven en waren sensitief voor het kwaad. Zonder doekjes er omheen te winden vertelden ze aan de mensen hoe ze moesten leven. Toch zijn de profeten boeken vaak chaotisch en cryptisch. Het is dan goed om te beseffen dat de profeten geen lange, samenhangende boeken schreven, maar korte, bondige uitspraken deden, soms niet langer dan een alinea en meestal in versvorm. Deze orakels werden later verzameld door de profeet of zijn discipelen en zo ontstonden bundels van uitspraken.

We gaan in de veertigdagentijd stilstaan bij die oude en nieuwe profetische stemmen, bij bijbelse en moderne profeten. Want juist in deze tijd hebben we profetische stemmen zo hard nodig.

We zullen in de vieringen het lied van Marijke de Bruijn over profetisch verlangen regelmatig laten terugkeren. Natan van Doorn zette het voor ons op muziek:

Wij mensen blijven dromen dromen
en vergezichten zien,
een nieuwe aarde die gaat komen,
te vinden al misschien.

Wij dromen van de mensenrechten
die ieder mens dan heeft,
niet langer tegen onrecht vechten,
daar 't recht van liefde leeft.

Wie in die dromen durft geloven,
voelt zelf verandering.
Vertwijfeling en wanhoop doven
in blijde aarzeling.

Waar mensen putten uit de bronnen
van droom als werkelijkheid,
daar is Gods toekomst al begonnen
in onze levenstijd.

Meer informatie over het veertigdagenproject leest u verderop in deze editie.

Pastor Thijske Fraanje

INHOUD:

- 4 Actueel
- 6 Uit het pastores team
- 8 In gesprek met... Halbe Osinga
- 9 Algemeen kerkelijk nieuws
- 11 Diaconie
- 14 Rondom de wijkkerken
- 18 Jeugd
- 19 Agenda vieringen

Actueel

Leerhuis voor heel Breda in de Lucaskerk

Voor alle leerhuisactiviteiten geldt: iedereen is van harte welkom!

De traditionele vastenmaaltijd op **11 maart aanvang 18:00 uur** in de Lucaskerk.

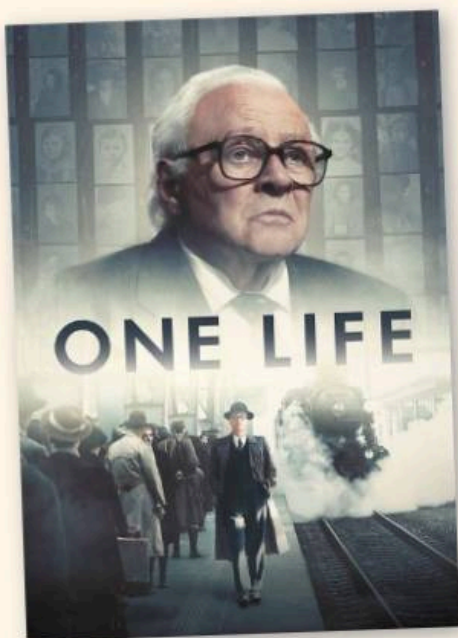
Deze keer heeft de diaconie gekozen voor stichting JOBi:

In Breda groeien naar schatting 900 basisschoolkinderen op in armoede. Voor velen van hen is een ontbijt geen vanzelfsprekendheid. En dat terwijl een gezonde start essentieel is om te kunnen leren, spelen en groeien.

Stichting JOBi – Jeugd Ontbijt Breda initiatief – wil daar verandering in brengen. De missie van JOBi is helder: Zonder Hunger Naar School. Wekelijks bezorgen zij ontbijtboxen aan huis met daarin zeven voedzame ontbijtjes per kind. In het eerste halfjaar van 2025 ging het om meer dan 75.000 ontbijtjes voor 446 kinderen.

We eten met elkaar een maaltijd, tussen de gangen komt er iemand van stichting JOBi vertellen over het reilen en zeilen rond de ontbijtjes.

We geven allemaal een vrijwillige bijdrage voor de stichting. De maaltijd wordt door de kerk betaald.

De Filmvoorstelling "One Life" houden we op **dinsdag 17 maart om 15:30 uur** in de Markuskkerk en op **woensdag 18 maart om 20:00 uur** in de Lucaskerk. Over een Engelse beurshandelaar die kort vóór de Tweede Wereldoorlog voor de (profetische) keuze komt te staan om kinderen uit een ghetto in Praag te helpen.

De film vertelt het inspirerende, waargebeurde verhaal van Sir Nicholas Winton, door wiens inspanningen aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog meer dan zeshonderd voornamelijk Joodse kinderen uit de handen van de Nazi's werden gered. Jarenlang zette hij en een aantal vrienden zich in om de kinderen veilig naar het Verenigd Koninkrijk te brengen, waar zij veelal geadopteerd werden door Britse gezinnen. Vijftig jaar later, in 1988, verwijt Nicholas zichzelf echter dat hij niet genoeg heeft gedaan om alle kinderen te redden.

Pas als het BBC-programma "That's Life!" hem uitnodigt om in hun programma te verschijnen, gebeurt er iets waardoor hij eindelijk in het reine begint te komen met het schuldgevoel en verdriet dat hij al vijf decennia met zich meedraagt.

Let op: woensdag geen maaltijd vooraf in de Lucaskerk.

Data voor agenda:

15 april avond over Chagall, **21 april** middag film in de Markuskkerk, **20 mei** avond over Taize, **26 mei** middag film in de Markuskkerk. Meer informatie in de volgende S'Amen.

Alle leerhuisavonden worden gehouden in de Lucaskerk, Tweeschaar 125, **aanvang 20:00 uur**, tenzij anders aangegeven. De toegang is gratis, we vragen een vrijwillige bijdrage.

Er is een mogelijkheid om voor €5,50 een vegetarische maaltijd mee te eten.

De maaltijd begint om 18:00 uur, de kerk is open vanaf 17:30 uur.

In verband met de inkopen moet u zich daarvoor uiterlijk 3 dagen van tevoren opgeven.

Dit kan via de website: pknbreda.nl/formulier of op de intekenlijst in de Lucaskerk.

Vervolg leerhuis

NAAR STEYL...

11 juli 2026

Bezoek aan 3 kloosters
Missiemuseum
Botanische tuin en park
Gebet moment

**Kosten: 35 euro pp
met warme lunch, koffie/thee**

info@augustinusparochiebreda.nl

NL09 RABO 0117 7541 10 t.n.v. Augustinusparochie
Breda onder vermelding-Steijl.

We zijn door Pater Richard Lobo van de Augustinusparochie uitgenodigd om mee te gaan met een uitstap naar Steijl in Limburg op **zaterdag 11 juli**. In Steijl bevinden zich drie kloosters, waar onder het moederhuis van de congregatie van de Paters SVD. Een aantal van deze paters werkt in de Augustinusparochie, zoals Richard Lobo en Rian Supardi.

's Middags is er gelegenheid het missiemuseum te bezoeken en de botanische tuin. Steijl is prachtig gelegen aan de Maas.

We gaan er met de bus naartoe. Het is inclusief koffie en thee en er wordt een warme lunch geserveerd. De kosten zijn €35,-. We willen graag vooraf weten of er belangstelling genoeg is van Protestantse kant om mee te doen met de excursie. Als er ca 25 mensen mee willen, dan kan het door gaan.

Dus als je mee wilt met dit uitje, geef je dan snel op in ieder geval **vóór 16 maart** op bij Joyce Rijke: joycerijke@gmail.com. Dan hoor je later of er genoeg mensen zijn en ontvang je alle informatie over deze uitstap.

*Namens de werkgroep Leren en Ontmoeten,
Joyce Rijke*

Nieuws van Oecumenische Bijbelgroep Regenboog

We zijn een oecumenische gespreksgroep voor mensen met een verstandelijke beperking en komen maandelijks bijeen in de Michaelkerk op de **laatste maandag van de maand van 19:30 tot 20:30 uur**.

We luisteren naar een Bijbelverhaal, praten daarover en bidden en zingen uit onze eigen liedbundel. We werken met een jaarthema. Dit seizoen is dat Relaties in de Bijbel. In de maanden december, juli en augustus is er geen bijbelgroep.

De leden komen uit Breda en omstreken. De leiding is in handen van 4 vrijwilligers: Jacqueline van Heel en Ineke Blijlevens uit de Augustinusparochie en Boukje Flach en Mirjam Verhagen uit de Protestantse Gemeente Breda.

Het is heel fijn dat we al een aantal jaren als groep meewerken aan een oecumenische viering in de Michaelkerk. Zondag 18 januari jl. was het weer zover. De groepsleden hebben taken zoals welkom heten, een lezing, collecteren etc. en ze doen die met veel enthousiasme. Ze kijken er altijd naar uit om mee te doen en als Bijbelgroep Regenboog voelen we ons dan ook helemaal deel van de RK Augustinusparochie en de protestantse gemeente Breda.

Het was mooi om zo met elkaar de start van de Gebedsweek voor de Eenheid van Christenen te mogen vieren.

Op de ene foto is de kerkzaal te zien met het Regenboogkleed en Regenbooglicht/logo op de voorgrond. De andere foto is een beeld van de Bruiloft te Kana, het thema van de viering.

In verband met de privacy van de groepsleden verspreiden we van hen geen foto's.

Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom in de groep. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Boukje Flach-Tuinhof, contactpersoon, via het mailadres: boukje.tuinhof@planet.nl.

Boukje Flach-Tuinhof

Uit het pastoresteam

Veertigdagenproject 2026: stemmen van bijbelse en moderne profeten

Profeten waken over iets. Ze waken in zekere zin over ons. Toen het geloof in het oude Israël verwaterde, toen mensen voor zichzelf begonnen te leven, ten koste van anderen, gaf God profeten om zijn woord nog een keer te vertellen (Kees van Ekris in zijn serie over moderne profeten)

En toch!

In de veertigdagentijd gaan we luisteren naar de stemmen van bijbelse en moderne profeten

In de veertig dagen voor Pasen gaan we luisteren naar de stemmen van oude en nieuwe profeten. We horen profeten uit de bijbel, van Mozes tot Habakuk, en profeten uit onze tijd, van Martin Luther King tot Tish Warren.

Bijbelse profeten geven in Gods naam woorden aan onrecht. Ze zijn oprecht verbolgen over hoe mensen met elkaar omgaan. Ze zien het, benoemen het én laten zien hoe het anders kan.

Kees van Ekris schreef een prachtige boekenserie over moderne profeten. Hij schrijft: Ook in het hier en nu horen we nog profetische stemmen. Misschien niet met de statuur van de Bijbelse profeten. Maar door deze mensen heen kan in onze eigen taal dezelfde oproep klinken, dezelfde rechtvaardige woede. Want steeds opnieuw raken mensen en samenlevingen ontwricht, ook vandaag. En dan zijn er altijd weer profetische stemmen. Mensen die inspireren en een voorbeeld kunnen zijn.

- In onze vieringen op de zondagen en in de week voor Pasen komen zowel bijbelse als moderne profeten naar voren. De kindernevendienst gaat met het thema aan het werk, er is een profetenlied dat telkens terugkomt en de bloemschikking heeft als overkoepelend thema 'De Geest waaiert uit!'
- Er is een filmprogramma met films rond moderne profeten, dat al in de week voor de veertigdagentijd begint en ook daarna nog even doorloopt.
- Vier keer is er op maandagavond 'contextueel bijbellezen' waarin we een bijbelse en een moderne profeet bespreken en de verbinding zoeken met onze eigen tijd.
- Gespreksgroepen kunnen het thema ook oppakken m.b.v. de boeken van Kees van Ekris en/of de podcastserie en de bijbehorende gespreksvragen.

Datum	Plaats	Thema	Profeten	Voorganger
Zo 22-feb	MK-10.00	En toch!	Habakuk	Ton van Prooijen
Ma 23-feb	LK-19.30	Contextueel Bijbellezen	Martin Luther King	Thijske Fraanje
Zo 1-mrt	LK-10.00	Visioenen van Vrede	Mozes en Martin Luther King	Thijske Fraanje
Zo 1-mrt	JK-10.00	Laat recht als water golven	Amos en Dorothy Day	Ton van Prooijen
Ma 2 mrt	MK-19.30	Contextueel Bijbellezen	Dorothy Day	Ton van Prooijen
Zo 8-mrt	MK-10.00	Laat recht als water golven	Amos en Dorothy Day	Ton van Prooijen
Zo 8-mrt	MK-11.30	Kerk-op-schootviering	Jona	Ton van Prooijen
Zo 8-mrt	JK-10.00	Visioenen van Vrede	Mozes en Martin Luther King	Thijske Fraanje
Ma 9 mrt	JK-19.30	Contextueel Bijbellezen	Tish Warren	Thijske Fraanje
Wo 11 mrt	LK-18.00	Vastenmaaltijd en st. JOBi		
Zo 15-mrt	LK-10.45	Heilig en alledaags	Micha en Tish Warren	Thijske Fraanje
Zo 15-mrt	JK-10.00	Opnieuw beginnen	Henri Nouwen en de verloren zoon	Ton van Prooijen
Ma 16 mrt	LK-19.30	Contextueel Bijbellezen	Henri Nouwen	Ton van Prooijen
Di 17 mrt	MK- 15.30	Film: One life		
Wo 18 mrt	LK-20.00	Film: One life		
Zo 22-mrt	MK-10.00	Next level - opnieuw beginnen	Henri Nouwen en de verloren zoon	Ton van Prooijen
Zo 22-mrt	JK-10.00	Heilig en alledaags	Micha en Tish Warren	Thijske Fraanje
Zo 29-mrt	JK-10.00	Palmzondag	Majoor Bosshardt	Thijske Fraanje
Do 2-apr	MK-19.30	Witte donderdag-de wereld omgekeerd	Bisschop Muskens	Ton van Prooijen
Do 2-apr	JK-19.30	Witte donderdag-de wereld omgekeerd	Bisschop Muskens	Martin Wagenvoorde Thijske Fraanje
Vr 3-apr	LK-19.30	Goede Vrijdag - Tot het uiterste	Aleksej Navalny	Ton van Prooijen
Vr 3-apr	JK-19.30	Goede Vrijdag - Tot het uiterste	Aleksej Navalny	Thijske Fraanje
Za 4-apr	LK-21.00	Paaswake- Hopen door tranen heen	Frère Roger	Ton van Prooijen Thijske Fraanje
Zo 5-apr	MK-10.00	Pasen	Musical: Open je ogen	Ton van Prooijen
Zo 5-apr	JK-10.00	Pasen		Thijske Fraanje
Wo 15-apr	LK-20.00	Leerhuisavond over Marc Chagall		
Di 21-apr	MK-15.00	Film Selma	Martin Luther King	
Di 26-mei	MK-15.00	Film Des hommes et des dieux	Frère Christian	

Van Harte Welkom!

Bij de boeken is er door de EO een podcastserie gemaakt, waarin per keer een moderne profeet wordt belicht. Ga hiervoor naar www.moderneprofeten.nl. Op deze website vind je ook werkbladen met gespreksvragen. Kortom: heel mooi materiaal om te gebruiken!

Pastor Thijske Fraanje

Wat te doen bij overlijden?

De uitvaartbegeleider zal zo snel mogelijk het tijdstip van de ceremonie en teraardebestelling of crematie willen vastleggen bij het uitvaartcentrum. Wanneer u betrokkenheid van een predikant of pastor wenst bij het

afscheid, laat de uitvaartbegeleider dan eerst bellen met één van de pastores van de Protestantse Gemeente Breda, zodat het tijdstip in goed overleg met hen vastgesteld kan worden: Thijske Fraanje (06-14762611), Hanny den Ouden (06-48549088) of Ton van Prooijen (06-29283935).

In gesprek met...

...Halbe Osinga

Halbe Osinga's roots liggen in Friesland. Met zijn naam kun je dat wel raden. Hij heeft er zelf nooit gewoond, maar zijn ouders kwamen uit de tweeling-dorpen Hommerts en Jutrijp onder Sneek. Het eerste jaar van zijn leven woonde Halbe in Amerika. Hij heeft zijn vader hierdoor tot zijn tiende "daddy" genoemd. Het gezin woonde daarna in Wageningen. Thuis werd Fries gesproken. Halbe sprak Nederlands terug. Halbe is altijd gek op sporten geweest en heeft veel sporten beoefend, zoals voetbal, Judo, zwemmen en korfbal. Na de middelbare school is Halbe nog een jaar in Amerika geweest. Hij had een beurs voor een "college" in North-Carolina. Hij heeft daar verschillende vakken gevolgd, waaronder ook het vak speech (spreekvaardigheid), wat daar een verplicht vak was. Hij heeft er zijn leven lang profijt van. Hij zou het een goed idee vinden als dat in Nederland ook een verplicht vak zou zijn.

Halbe heeft in Rotterdam economie gestudeerd. Daar heeft hij zijn vrouw Astrid van Tilburg leren kennen. Na de studie vond Halbe werk in de Botlek en Astrid in Breda. Ze vonden een huis in de Haagse Beemden en hebben daar 7 jaar gewoond. Toen zijn ze bij de Lucaskerk gekomen. Ze zijn daarna met veel plezier gaan wonen in de wijk waar het vroegere NAC-stadion was. Ze hebben vier zoons, die zijn geboren in '96, '99, '01 en '03. Inmiddels zijn er drie klaar met de studie en wonen ze allemaal op zichzelf.

Halbe is 20 jaar actief geweest in het bestuur van korfbalvereniging Terda in Breda. Daarnaast is hij zelf ook lang actief korfbalspeler geweest. Momenteel traint hij elke dinsdagavond het G-team. Dat is korfbal voor mensen met een verstandelijke beperking. Hiervoor organiseren ze speciale trainingen en activiteiten. Halbe fluit ook wedstrijden in de regio voor de korfbalbond. Daarnaast mag hij graag hardlopen. Hij liep halve marathons. Door blessures heeft hij het een poosje rustig aangedaan, maar hij miste het zo erg dat hij recent weer is gaan trainen. Halbe werkt in Oosterhout als financieel manager bij een bedrijf dat vuurvast beton maakt. Dat materiaal wordt gebruikt in de petrochemische industrie zoals Shell, Sabic, Esso, maar ook door dierencrematoria. Vorig jaar is hij van 5 dagen werken teruggegaan naar vier en over 3 jaar hoopt hij met pensioen te gaan.

Halbe is een actief mens. Hij heeft met vrienden een kookclubje. Met vrienden uit Rotterdam kookten ze eerst bij Parkheuvel in Rotterdam, maar inmiddels varieert de locatie steeds. Thuis kookt Halbe ook altijd. In het verleden is hij actief geweest in de kerk op financieel gebied. Op dit moment bezoekt hij de nieuw-ingekeken in Noord.

Best een lastige klus want 90% van de mensen wonen in een flat en doen niet open of zijn niet thuis. Hij doet altijd een welkomspakket in de brievenbus met zijn telefoonnummer, maar hij is nog nooit door één van de mensen teruggebeld. Hij blijft het enthousiast proberen.

Halbe is penningmeester van de orgelcommissie van Aart Bergwerff. De commissie organiseert orgelconcerten, zoals in het verleden: Bach op zondag en Bach en co. Een ander deel van het werk is fondsenwerving. Dit is nodig omdat de gemeente Breda afgehaakt is als subsidiegever.

Halbe is ook politiek actief. Hij is lid van het bestuur van het CDA in Breda. Bij de komende gemeenteraadsverkiezing staat Halbe ook op de lijst. De eerste acht à tien plaatsen zullen in de gemeenteraad komen en mogelijk worden er twee wethouder. Halbe staat lager op de lijst, maar zegt erbij als ze een beroep op me doen dan ben ik bereid om me in te zetten.

In 2025 heeft het Zijne Majesteit de Koning behaagd om Halbe een lintje te geven. Jeroen Bruijns, CDA wethouder kwam het uitreiken. "Dertig jaar na zijn vader." zegt Halbe. Hij was er verguld mee. Het kwam ook als een totale verrassing. Zijn oudste zoon Hidde heeft het geïnitieerd. Met een smoesje werd hij gevraagd om thuis te werken en een net jasje aan te doen. Zijn hele familie was present, en mensen van de korfbal, de kerk, het CDA. Het was een hele happening.

Vrijwilligerswerk doen is iets wat hij van thuis heeft meegekregen. Zijn vader was ook altijd onderweg naar vergaderingen van kerkenwerk en dergelijke. Halbe vindt de verhalen van de mensen die hij ontmoet tijdens vrijwilligerswerk mooi. Hij kan daar echt van genieten.

Joyce Rijke

Algemeen Kerkelijk nieuws

Uit de (kleine)kerkenraad

Op **30 januari** hebben we onze eerste vergadering van dit jaar. We doen het (als het kan) in de morgen, dan is iedereen nog fris!

We beginnen met een stukje uit psalm 8 over de schepping en concluderen dat we er goed voor moeten zorgen. Ook kleine stappen zoals we bijvoorbeeld doen met de Groene Kerk werkgroep doen ertoe.

Er zijn veel vaak korte onderwerpen aan de orde. Ik noem ze hier maar even voor het gemak puntsgewijs:

- Thijske heeft haar colloquium goed doorstaan en is nu (in kerkelijk jargon) proponent. Dat betekent dat we haar kunnen beroepen als predikant. We zijn nu bezig zijn om een formeel beroep voor te bereiden. Meer informatie volgt in de komende weken.
- We lopen door een vragenlijst voor de secties rond vitaliteit. De vragenlijst wordt aangenomen en naar de secties doorgestuurd. Het is de bedoeling om deze op de grote kerkenraad in juni verder te bespreken.
- We hebben het al een tijdje over hoe de communicatie intern het beste kan verlopen. Binnenkort krijgen we een kennismaking met een kerkapp. Er is een diverse groep die meekijkt en meedenkt over wat het beste voor ons allen is.
- We evalueren de kerstnachtdiensten in de Grote Kerk. Het goed om te zien dat de kerk dan zijn aantrekkingskracht heeft op veel mensen. We gaan kijken of we dit jaar weer iets vergelijkbaars kunnen organiseren. We moeten misschien wel wat meer stoelen in de kerk plaatsen zodat iedereen ook naar binnen kan, de 2 keer 500 stoelen waren niet genoeg.
- We besluiten om ook in 2026 te proberen voor de zomerdiensten parkeerplaatsen te regelen op het kasteelplein.
- De werkgroep Groene Kerk stelt voor om ons in de loop van het jaar formeel aan te melden als Groene Kerk en dan ook het logo actief te gaan gebruiken. Er is een bordje dat we op onze gebouwen kunnen plaatsen. De vergadering is akkoord en het voorstel is om dit rond de startzondag uit te voeren.
- Met Pasen zal Theatrada medewerking geven aan een speciale paasviering (musical) in de Markuskerk. Er is daarbij ook een voorstel om iets aan te passen in het rooster in de goede week. De vergadering gaat akkoord.
- De diakenen delen dat er rond de kerst via de voedselbank 499 AH bonnen en via onze eigen contacten 181 Jumbo bonnen zijn verdeeld. Daarnaast is de familie Khalaf in februari '26 2 jaar in de Markuskerk. Helaas is er voor hun nog geen zicht op het verdere vervolg van de asielaanvraag.

We hebben deze keer de vergadering in de Johanneskerk en gaan voor de afsluiting gezamenlijk naar het vrijdagmiddag Coventry gebed. Het is een mooi moment van bezinning midden in deze drukke samenleving.

Als u dit leest zijn we alweer in de 40 dagentijd. Dat is voor mij altijd weer de periode waar ik bewust wil leven. Ik ga zeker meedoen met de serie rond de moderne profeten. Hopelijk ontmoeten we dan elkaar.

Andries van der Vegt, Voorzitter

KERKBALANS 2026

GEEF VANDAAG (OOK FINANCIËEL) VOOR DE KERK VAN MORGEN!

Een thema dat de waardevolle toekomst van de kerk centraal stelt. De kerk van morgen kan er alleen zijn als wij ons vandaag daar voor inzetten. Ook in 2026 zullen er weer kerkdiensten worden gehouden in de Johanneskerk, Lucaskerk, Markuskerk en Grote Kerk. Er zal veel werk worden verzet door vrijwilligers, ambtsdragers en predikant ondanks dat het soms moeilijk is om voldoende menskracht te vinden.

Als Protestantse gemeente van Breda willen we graag meer investeren in samen leven. De kerk als concrete verbeelding van wat Jezus ons beloofde en voorleefde, namelijk een 'leven in volheid' (Joh. 10).

In geloof, hoop en liefde zoeken we niet alleen de verbinding met gelijkgestemden, maar ook met de mensen om ons heen, zoals zij uit andere culturen, anders denkenden en zij die buiten onze comfortzone vallen. Zo willen we als kerkgemeenschap naast de zondagse viering ruimte bieden aan de buurt voor (persoonlijke) meditatie, ontmoeting en cultuur. Zo delen we allen de gaven die we hebben ontvangen. Eén van de speerpunten van het beleidsplan van HeartEdgeBreda is: 'Laten we er zijn voor de inwoners van onze wijk en stad, daar waar we een zinvolle bijdrage kunnen leveren. Laten we erop uit zijn onze eigen kring te laten groeien door een inspiratie voor anderen te zijn'.

Maar de kerk van morgen kost ook geld: niet éénmalig maar voortdurend. Uw financiële bijdrage is daarom nodig omdat de inkomsten vanuit de actie KERKBALANS de financiële basis vormen voor onze gemeente. Net als voor een huishouden is een gezonde financiële situatie belangrijk voor het voortbestaan van de kerk. Vandaar dat we elk jaar al onze gemeenteleden om een financiële bijdrage vragen.

Jan Willem vd Wel, kerkrentmeester

Mocht u geen brief of digitale uitnodiging ontvangen hebben neem dan contact op:

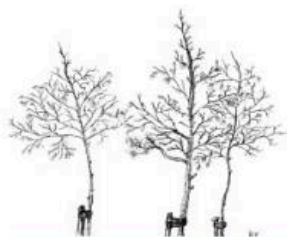
kerkbalans@kerkbalanspgb.nl na 19.00uur: 076-5657975

Correspondentieadres: College van Kerkrentmeesters; Antwoordnummer 10253 4800 VB Breda

Wij gedenken:

Agaath den Hollander-Ritter

Op 17 december, vlak na haar 77ste verjaardag, overleed Agatha Adriana (Agaath) den Hollander-Ritter. Ze woonde, nog maar kort, in woonzorgcentrum De Donk in Ulvenhout. Onlangs was ze overgeschreven naar onze gemeente. Ze was goed bevriend met een aantal van onze gemeentelieden, soms al tientallen jaren. Het laatste jaar was voor haar erg zwaar, maar, zoals ook op de rouwkaart staat, ze bleef naar voren kijken en belangstelling houden voor haar kinderen en kleinkinderen, voor iedereen om haar heen. 'Ik ben de liefde, die een mens je schenkt,' werd er gezongen bij haar afscheid, op de zaterdag tussen kerst en Oud & Nieuw. Het zijn woorden die het geloof en de levenshouding van Agaath typeerden. Door liefde uit te delen, laat je aan de ander zien, dat God dichtbij je kan zijn. Zelf was God voor haar de Herder uit Psalm 23, die haar nabij is en draagt, ook over de grens van de dood heen. Agaath werd begraven bij haar man Huib op De Bieberg.

Aglae Rijkers-Ligtenberg

Op 8 januari is in het hospice in Culemborg ons gemeentelid Aglae Rijkers overleden. Aglae Henriette Rijkers-Ligtenberg was van huis uit Rooms-katholiek, al vertelde ze er altijd bij dat haar moeder protestants was. Rond haar negentigste, zo'n acht jaar geleden, kwam ze op een zondag onze kerk binnen wandelen en ze is niet meer weg gegaan. De afgelopen jaren is ze een aantal keren zeer ernstig ziek geweest, maar steeds krabbelde ze weer op. Ze was fysiotherapeut van beroep en maakte haar eigen bewegingsprogramma. Daar hoorde bij: op zondag lopend naar de kerk, vanuit de Vredenberg waar ze woonde. Aglae zat tot op het laatste toe vol verhalen, was zeer breed geïnteresseerd en altijd vol goede moed. De crematieplechtigheid was op vrijdag 16 januari in de besloten kring van neven en nichten. Op de rouwkaart stond een prachtige trouwfoto van haar en haar geliefde man Joep. Aglae Rijkers is 97, bijna 98 jaar geworden.

Gijs Kuijpers

Op vrijdag 2 januari overleed in Teteringen ons gemeentelid Gijs Kuijpers. Hij groeide op in het naoorlogse Leeuwarden en studeerde aan de Vrije Universiteit Amsterdam. In die jaren ontmoette hij daar zijn vrouw Nelleke. Eind jaren zeventig verhuisden zij met hun kinderen naar Breda, waar Gijs aan het werk ging als revalidatiearts. Vanuit Teteringen raakten zij betrokken bij de Markuskerk. Gijs werd kerkrentmeester en was enige tijd secretaris van het College van Kerkrentmeesters. Hij vervulde die taken met een open, zorgvuldige en opbouwende kritische betrokkenheid. Op zijn studeerkamer in het appartement aan het Zuringveld, waar zij de laatste jaren woonden, lag een citaat van Huub Oosterhuis dat hem dierbaar was: 'We zouden kunnen afspreken dat we met "God" bedoelen die Ene [...] die solidariteit en gerechtigheid wil, liever dan adoratie en mooie liederen.' Het afscheid vond plaats op 10 januari in de aula van Zuylen. Jan Gijsbert Kuijpers is 79 jaar geworden.

Toos van Eersel-Dekkers

Op woensdag 21 januari is op 97-jarige leeftijd ons gemeentelid Toos van Eersel-Dekkers overleden. Lange tijd woonde ze in de IJpelaar, aan de Amerongenstraat, tot ze verhuisde naar huize Dongepark in Dongen. Aanvankelijk kwam ze nog naar de maaltijden in de kerk, maar dat lukte na verloop van tijd niet meer. Op haar kamer keek ze naar de uitzendingen van Nederland Zingt (zelf was ze 75 jaar lang lid geweest van koren) en als het even kon, aansluitend naar Buitenhof. Haar grote interesse in alles wat met politiek te maken had, had ze van huis uit meegekregen. Regelmatig kwamen er mensen uit onze gemeente bij haar op bezoek. Er werd met haar meegeleefd toen anderhalf jaar geleden haar enige zoon Henk overleed. In al haar vragen en verdriet had Toos steun aan wat ze haar lijflied noemde: 'Ga met God en Hij zal met u zijn' (lied 416). We zongen het lied bij haar uitvaart op vrijdag 30 januari in het crematorium in Oosterhout.

Diaconie

Breda-Wismar-Arad

Zoom contact van 7 januari

Deze keer waren ds. Thorsten Markert, Michael Mach en Thabea Maertens uit Wismar aanwezig, ds. Béla Tothpal uit Arad en Wilma, Pieter en ikzelf aan de Bredase kant. Dit tweemaandelijks contact begint steeds beter te lopen en het wordt als heel positief ervaren. De voornaamste dingen die aan bod kwamen waren:

- Een evaluatie van de eerste 'Gemeente-Zoom' van 21 december. Zoals u in de vorige S'amen hebt kunnen lezen smaakte dit naar meer.
- Daarom is er opnieuw een datum geprikt en wel op **zondag 12 april** kunt ook u meedoen. Het idee vanuit Wismar is om dan een kleine 'Andacht', een kleine overdenking te houden met een lied, een gebed en een schriftlezing. Ds. Thorsten Markert is gevraagd dit voor te bereiden. Noteert u alvast de datum? Nadere bijzonderheden volgen later via SamenopZondag.
- Een eerste datum is geprikt voor het komende bezoek van een groepje jongelui uit Wismar komende herfst.
- Tenslotte is er ook een jubileum in zicht, nl. in augustus van dit jaar bestaat de Neue Kirche in Wismar 75 jaar. Ook daar zal de nodige aandacht aan besteed worden en mogelijk kan er een groepje mensen vanuit Breda daarbij aanwezig zijn. Wordt vervolgd!

Jaarlijkse inzameling drogisterijartikelen en medicijnen voor Arad

Hoogstwaarschijnlijk zal deze actie plaatsvinden eind maart/begin april. Houdt u daarom SamenopZondag in de gaten? Wij hopen ook dan weer op een goed resultaat waar wij heel veel mensen blij mee kunnen maken. Niet alleen omdat zij deze spullen van een goede kwaliteit zomaar van u mogen ontvangen, maar meer nog dat zij weten dat er hier mensen zijn die aan hen denken. Een stukje verbondenheid over de grenzen heen!

Mieke Frankfoorder (vz) Tel. 06-24705414

Noodopvang asielzoekers

De familie Khalaf heeft in januari kennisgemaakt met het fenomeen sneeuw. Vooral de kinderen vonden het fantastisch. Naast veel sneeuwpret levert het weer natuurlijk ook de nodige complicaties op. Hoe kom je veilig en op tijd op school of de opleiding? In ieder geval hebben we het feestje ter gelegenheid van de verjaardag van vader Hussein en moeder Waheeda maar even uitgesteld tot de wegen weer beter begaanbaar waren.

Vader Hussein Khalaf is inmiddels gestart met zijn opleiding bij Curio, het is pittig maar hij gaat ervoor. Zijn vrouw Waheeda is al een paar maanden bezig met haar opleiding. Ook alle vier de kinderen gaan naar school en doen het goed. Oudste zoon Aram gaat op voor zijn zwemdiploma B. Dochter Ibtisam heeft een goed schooladvies gekregen. Haar onderwijzer heeft laten weten dat ze een voldoende hoog niveau (HAVO) heeft om zich te oriënteren op Markenhage. Eind januari mocht ze daar een proefles volgen. Positief nieuws dus.

Maar toch maken we ons zorgen. De familie Khalaf is ruim twee jaar in Nederland en binnenkort ook twee jaar te gast in de Markuskerk. Het politieke klimaat in Nederland is in die twee jaar merkbaar verhard. Asielaanvragen van Jezidi's in Nederland worden nog steeds behandeld, maar vaak in de verlengde procedure met focus op individuele omstandigheden, zoals trauma en veiligheidsrisico's. De bewijslast is duidelijk zwaarder komen te liggen. Recente rechterlijke uitspraken tonen aan dat aanvragen soms worden afgewezen en soms worden toegewezen.

Zoals uit de landelijke media bleek is dat onderdeel van een landelijke trend. De wachttijden in de Nederlandse asielprocedure zijn bovendien momenteel erg lang, met gemiddelden die oplopen tot ruim twee jaar (ongeveer 90 weken) wachten op een tweede gesprek en de uiteindelijke beslissing, terwijl de wettelijke norm 6 maanden is, die door verzuimen verlengd is naar 15 maanden (en vaak langer). De spanning neemt toe naarmate het wachten langer duurt.

Namens TOM-LJ (Team Opvang Markuskerk/Lucaskerk/Johanneskerk)

ZWO nieuws

Zondag 1 februari vond de jaarlijkse ZWO kerkdienst plaats in de Lucaskerk. Tijdens deze gezamenlijke dienst van PKN kerken in Breda en Prinsenveld werd stilgestaan bij de inzet en impact van de ZWO en werk de samenwerking met de stichting Community Muona Malawi officieel afgerond.

De dienst werd opgeluisterd met een prachtig zingende cantorij van gemeenteleden uit de diverse kerken die onder leiding van Margreet Pols prachtige liederen hadden ingestudeerd die een mooie muzikale omlijsting vormden van de dienst.

De diverse leden van de ZWO vonden het mooi en bijzonder dat we allemaal op onze eigen manier een bijdrage konden en mochten leveren aan de dienst: in voorbeden, door mee te zingen in de cantorij, door duiding te geven op de rol en achtergrond van de ZWO, via een Schriftlezing en door op te treden als interviewer.

Gedurende de looptijd van het project had de ZWO commissie goed en warm contact met mevrouw Marjo Cuppen, secretaris en oprichter van de Stichting Community Muona Malawi.

In de dienst werd samen met haar stilgestaan bij de mooie resultaten die zijn behaald voor de jongeren die een beroep doen op de diensten van de stichting. Het geldt dat met de gulle gaven van de gemeenteleden en de Kerstactie is ingezameld werd gebruikt voor het ondersteunen van diverse geneeskundestudenten die met een steuntje in de rug van de stichting hun opleiding konden voortzetten.

Later in de looptijd van het project is gevraagd of de ZWO ook geneigd was om te ondersteunen bij het voorzien in korte beroepscursussen voor studenten. Na goed overleg intern de ZWO groep is enthousiast besloten om ook hier in te willen ondersteunen.

Mevrouw Cuppen wil ons allen graag nog het volgende meegeven:

"Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om allen die hebben bijgedragen aan een betere toekomst voor onze jongeren in Muona Malawi, nog eens van harte te bedanken. Omdat de focus gedurende deze twee jaren op het ondersteunen van verpleegkunde studenten lag, heb ik dit benoemd, maar ik vergat een andere belangrijke activiteit te vermelden waar u ook aan hebt bijgedragen: de korte beroepscursussen voor kleermaker, metselaar en lasser voor jongeren die weinig onderwijs hebben genoten.

Op de foto een deel van de eerste groep geslaagden voor ons cursuscentrum in Muona. Het meisje en de jongen in het midden waren zó goed, dat ze de tweede cursus mochten geven..! Hun beloning was een eigen naaimachine.

Nogmaals dank voor de enorme ondersteuning die we van jullie mochten ontvangen: Zikomo Kwambiri"

Namens de ZWO, Olga van Gessel-Dekker

Mensen helpen is geen misdaad – in Griekenland

INLIA

„Ik ben dankbaar dat de rechtbank heeft bevestigd dat mensen helpen geen misdaad is”, aldus Pieter Wittenberg na zijn vrijspraak in Griekenland. De 78-jarige Wittenberg stond, met 23 anderen, terecht voor het helpen van vluchtelingen aan de kust van Lesbos in 2016.

Gewone mensen, die andere mensen in nood letterlijk de hand reikten. Gammele bootjes begeleiden naar een veilige baai, mensen redden van uitputting en verdrinking. Eerste hulp bieden. Water, voedsel en een deken geven. Ze werden vervolgd voor mensensmokkel, deelname aan een criminele organisatie en witwassen.

Hulp wordt gecriminaliseerd

Acht jaar lang sleepte de zaak, nu is er eindelijk vrijspraak. Mensen helpen is tóch geen misdaad.

Althans: niet in Griekenland. De uitspraak van de Griekse rechter staat in schril contrast tot het wetsvoorstel dat nu in Nederland voorligt om illegaliteit strafbaar te maken. In dat wetsvoorstel worden hulpverleners gecriminaliseerd.

Enkel door hier te zijn, zijn afgewezen asielzoekers strafbaar. Overkomt hen iets en willen ze naar de politie of de eerste hulppost, dan neemt de agent of dokter die hen helpt deel aan een misdrijf. Zo luidt het wetsvoorstel. Er is alleen uitgehaald dat je dan strafbaar bent. Maar een misdadiger blijf je.

Zorgzame maatschappij?

Medemenselijkheid, hulp bieden aan mensen in nood: het wordt medeplegen van een misdrijf als deze wet wordt aangenomen. Zo wordt een Bijbelse opdracht tot barmhartigheid verdacht gemaakt. Zo wordt een zorgzame en betrokken samenleving stukje bij beetje afgebrokkeld.

Oproep van INLIA

Als u zich wil verzetten tegen de verharding van de samenleving en tegen de criminalisering van asielzoekers én hun hulpverleners, steun dan de kaartenactie van INLIA. <https://www.inlia.nl/nl/kaartenactie> Via deze site kunt u digitaal een voorbedrukte kaart sturen aan leden van de Eerste Kamer. Daarmee roept u hen op de strafbaarstelling van illegaliteit te verwerpen.

Margot de Jong

Rondom de wijkkerken

De "Ontmoeting" in de Markuskerk

Kom je ook dinsdag 3 maart 15:00 uur.
Eerst een kopje thee of koffie en bijpraten,
en laat je weer verrassen door het onderwerp.
Elke eerste dinsdagmiddag van de maand.

Info: Rob Snijders

Kinderopvang 1e halfjaar 2026 in de Markus- en de Lucaskerk:

15 maart; 5 april, 10 mei en 5 juli
De allerkleinsten zijn dan van harte
welkom.

Wilma Bondzio-Hupkens, scriba

Sectie Johanneskerk, wat ter tafel kwam

In januari vergaderde de Wijkraad Johanneskerk, het sectieteam actief rondom de Johanneskerk.

Na een korte opening hadden we een prettige vergadering. We keken met een goed gevoel terug op de diensten van de Kerstcyclus en de Nieuwjaarslunch. We hadden het over de oecumenische vieringen later in januari. We overlegden over de voorbereiding van de Paascyclus en besloten om op **31 mei een dienst met een diaconaal thema**, een dienst rond gevangenispastoraat, te houden. We spraken ook over de tellingen van kerkgangers en collecten in 2025 en constateerden dat we dankbaar mogen zijn dat die (opnieuw) heel behoorlijk op peil bleven.

Tot slot stonden we stil bij het door Leonard Schouten aangeleverde jaarverslag inzake de activiteiten vanuit de Johanneskerk in de wijk. We zijn blij met en onder de indruk van wat er allemaal gebeurt, het Handwerkcafé, de maaltijden en het vrijdagmiddaggebed om maar wat te noemen.

We sloten de vergadering af met het gezamenlijk zingen van een lied.

Namens de Wijkraad Johanneskerk, Leon Geschiere

Taizévieringen in 2026 in de Johanneskerk

6 maart – 15 mei- 26 juni – 2 oktober en 20 november houden we Taizévieringen in de Johanneskerk.

Taizévieringen komen uit het Franse dorpje Taizé. Dagelijks wordt daar een ochtend-, middag- en avondgebed gehouden. Duizenden jongeren bezoeken jaarlijks Taizé. Het draait daarbij om ontmoeting, stilte, muziek, bezinning en samen zijn uit alle hoeken van de wereld. Inmiddels worden wereldwijd Taizévieringen gehouden. Nu ook in Breda!

Tijdens de vieringen worden meditatieve Taizéliederen gezongen, afgewisseld met momenten van stilte, Bijbellesing en gebed.

De liederen in de viering zijn allemaal herhalingsliederen: we zingen ze een tijdje achter elkaar door. Steeds dezelfde korte tekst. Zo kom je steeds dichterbij de betekenis ervan.

De stilte is bedoeld om dat wat gezongen en gelezen is, de gelegenheid te geven door te laten dringen. Je op adem te laten komen, om te mediteren.

In Taizé zitten de bezoekers op de grond. Mocht je dat willen, kan dat ook in de Johanneskerk. Neem dan wel even een kussentje mee (tegen de kou). Natuurlijk is het ook mogelijk om in de banken te zitten.

De vieringen zijn steeds op **vrijdagavond om 19.30 uur** en duren ongeveer 45 minuten.

Iedereen van harte welkom.

Pastor Thijske Fraanje

Ziekenzalving en thuisavondmaal

Ziekenzalving, kan dat in een protestantse kerk? Op de jaarlijkse bijeenkomst van de pastorale bezoekermedewerkers van de Lucaskerk en de Markuskerk spraken we hierover, naar aanleiding van een concrete vraag. Iemand had bij een stervend familielid meegemaakt dat de predikant de ziekenzalving deed. Dat kan inderdaad in onze kerk. Omdat het bij ons geen sacrament is, is het trouwens niet noodzakelijk dat de predikant dit doet. Ook een ouderling of een pastoraal medewerker kan dit doen.

In ons Dienstboek staat een 'orde van dienst' voor een ziekenzalving. We bespraken met elkaar deze opzet. De algemene indruk was dat het allemaal erg formeel en breedspakig was, 'alsof je aan iemands bed in zo'n situatie een hele kerkdienst gaat houden'. Ook kwam de vraag op of je als bezoekermedewerker in elk pastoraal contact moet gaan benoemen dat ziekenzalving een mogelijkheid is. We kwamen tot de conclusie dat dit niet nodig is, maar dat we zeker open willen staan voor signalen.

Als we ziekenzalving aanbieden, denken we aan een eenvoudige vorm, met een gebed, een (psalm)lezing, als dat gewenst is een lied en dan handoplegging en zalving van het voorhoofd en zo mogelijk/wenselijk ook van de handen, de ogen, de lippen, de oren en de voeten. Mocht u hierover in gesprek willen, dan kan dat uiteraard, met de bezoekermedewerker of één van de pastores.

Op dezelfde middag spraken we over het 'thuisavondmaal', de Maaltijdviering bij mensen die niet meer naar de kerk kunnen komen. Daar wordt heel zelden om gevraagd. Vroeger gebeurde dat meer. Wellicht is er minder behoefte aan, maar het kan ook zijn dat er schroom is om ernaar te vragen. Die schroom willen we heel graag wegnemen. Natuurlijk is het mogelijk dat de predikant met een andere ambtsdrager langskomt om samen thuis avondmaal te vieren. Er is ook een andere mogelijkheid. Als in de kerk de Maaltijd van de Heer wordt gevierd, kunt u vragen of een ouderling met brood en wijn bij u thuis komt en online de kerkdienst met u meekijkt. U kunt dan tegelijk met de mensen in de kerk deelnemen aan het delen van brood en wijn. Mocht u dit graag een keer willen, neem dan even contact op met één van de ouderlingen of predikanten.

Ds. Ton van Prooijen

Bevestigen en bedanken Ambtsdragers

Joke Vermeiden werd op 11 januari bevestigd als diaken. Zij is scriba van onze diaconie. Drie ambtsdragers (Paul Vlaardingerbroek, Jonneke Prins en Pieter Harder) leggen hun ambtswerk neer. Dick de Man en Bep Koldenhof gaan een nieuwe termijn in. Ook werden de vrijwilligers die pastoraal werk doen in de ziekenhuizen en verpleeghuizen in het zonnetje gezet. Hanny den Ouden en Joke Vermeiden presenteerden een mooie houten schaal die gebruikt gaat worden om stenen in te leggen met de namen erop van de overledenen.

Joyce Rijke

Boven het orgel van de Grote Kerk!

Op een zondag hoor je weleens de aankondiging: "achter het orgel zit ...". In het verleden heb ik me vaker binnen een orgel moeten begeven. Nu heb ik de kans gehad boven een orgel uit te komen!

Op maandag 9 februari heeft onze stadsorganist, Aart Bergwerff, een rondleiding gegeven achter het bedrukte gordijn dat de steigers vóór het Hillen Orgel verhuult. Want, zoals jullie al weten, dat orgel, in 1969 gerealiseerd uit pijpwerk en onderdelen van eerdere instrumenten onder leiding van Jaap Hillen, wordt momenteel gerestaureerd.

Om precies te zijn, verreweg de meeste pijpen zijn verwijderd evenals de windladen waar die normaal gesproken op staan. Zelfs de toetsenborden worden ergens anders gerestaureerd. Het houten skelet wordt in situ aangepakt; verschillende versiersels wachten nog op hun opknapbeurt.

De bouwsteiger brengt je, verdieping voor verdieping, tot de hoogste punt van de orgelkast waar het wapen van Breda pronkt.

9 verdiepingen – tot 22m hoog! Pas dan kan je over het gordijn kijken naar het schip van de kerk beneden met het koor in de verte. Je kunt bijna de gewelven boven het orgel aanraken.

Na elk trappetje omhoog stonden we even stil terwijl Aart uitleg gaf over de opbouw en werking van het orgel en de uitdagingen om de werkzaamheden conform de subsidieregels uit te voeren. Een voorbeeld: sommige kleine houtsnijwerken werden pas in 1969 aangebracht om de vernieuwde opstelling van orgelfront af te maken. Omdat het geld opraakte werden ze goud geschilderd in plaats van met bladgoud bedekt. Nu willen ze toch de klus afmaken en overal bladgoud gebruiken maar volgens de regels zouden de geschilderde onderdelen weer gewoon met goudverf afgewerkt worden. Vele discussies hebben plaatsgevonden en notulen en archiefmateriaal uit 1969 zijn overlegd. Het verlossende woord van hoger hand valt zeer binnenkort.

Bladgoud corrodeert niet en behoudt veel langer zijn glans en uitstraling. Daar werd dus voor begroot. De recente stijging van de prijs van goud – een verdubbeling zelfs – werd niet voorzien. Weer een uitdaging erbij.

Ook interessant is dat de stemtoon van het Hillen orgel wordt hersteld. In 1969 heerste een ander microklimaat in de Grote Kerk. Het tochtte en de verwarming was minder effectief. Sinds de restauratie van het gebouw zelf veranderde de effectieve toonhoogte van het pijpwerk. Wat toen klonk als correct (de A boven midden C op 440 Hz) was hoger gaan klinken waardoor het orgel niet meer met andere vastgestemde instrumenten samen kon spelen. Bij deze orgelrestauratie worden de vaste pijpen een voor een verlengd om zo de gemaakte toon weer te verlagen.

Er komt dus best wat bij kijken! Deze restauratie is niet alleen een poetsbeurt en het plakken van lekkende onderdelen. Het hele instrument wordt van binnen en buiten grondig en vakkundig aangepakt zodat het zeker nog weer 50 jaar meegaat.

**Donaties (aftrekbaar voor de belasting) zijn nog welkom:
zie www.grotekerkbreda.nl/steun-de-kerk/help-het-hillenorgel**

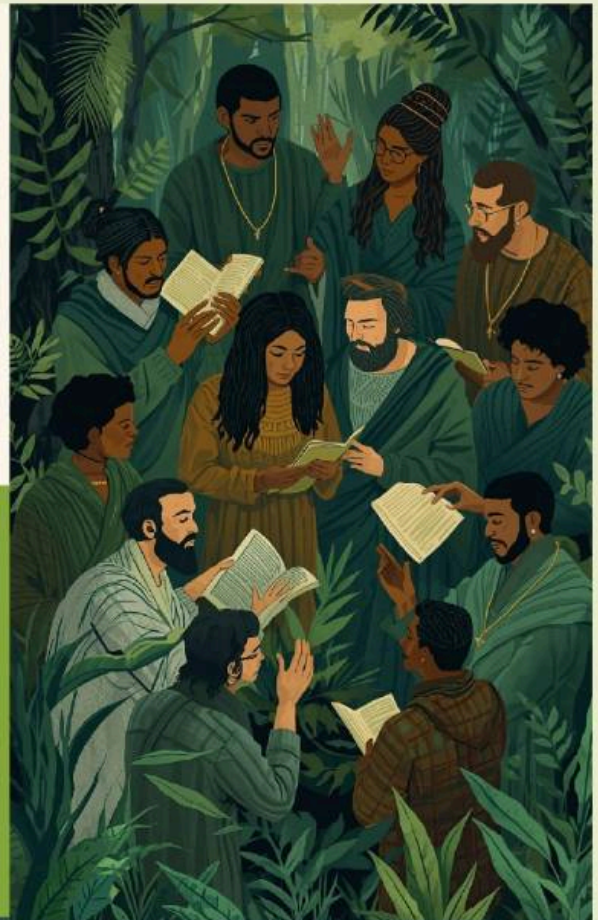
Het was adembenemend om het orgel in de Grote Kerk zo van dichtbij te bekijken. Veel dank aan Aart Bergwerff voor zijn tijd en heldere toelichting. Ergens in het voorjaar 2027 zullen we weer kunnen genieten van de klanken zowel in diensten als in concerten. Ik kijk er naar uit!

Graham Kennett

Foto's Henriëtte Rusch

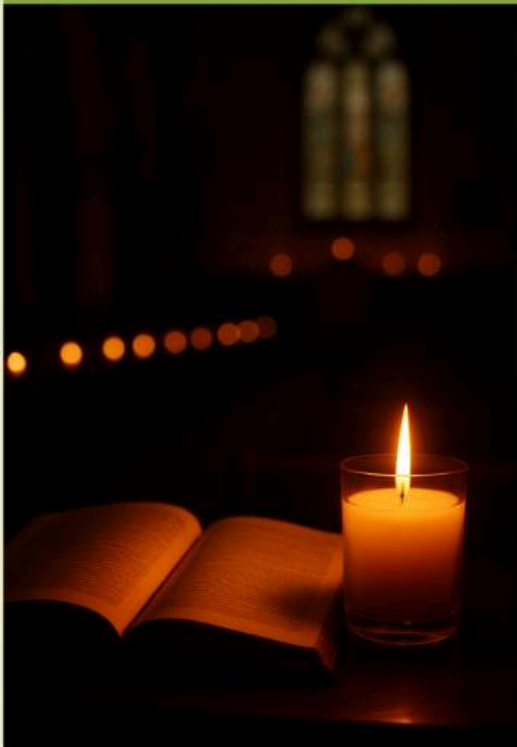
En toch! Stemmen van oude en nieuwe profeten

- Zelf aan de slag met moderne profeten
- Tijdens de 40-dagen tijd
- Zondagen: vieringen over profeten
- Maandagen: Interactieve bijeenkomsten met o.a. contextueel bijbellezen

Start op zondag 22 februari

Over welke profeten gaan we het hebben?
o.a. Mozes, Amos, Tish Warren, Martin
Luther King, Dorothy Day, Henri Nouwen,
Frère Roger

"Profeten waken over iets. Ze waken in zekere zin over ons. Toen het geloof in het oude Israël verwaterde, toen mensen voor zichzelf begonnen te leven, ten koste van anderen, gaf God profeten om zijn woord nog een keer te vertellen." - Kees van Ekris"

U bent van harte welkom!

JEUGD

Overzicht activiteiten voor kinderen en jeugd 1 maart tot en met 19 april 2026

		Kindernevendienst	Crèche	Next Level	Kerk op Schoot	Familietafel
	Datum	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed	Breda-Breed
		basisschool	0 – 4 jaar	Tieners 12 t/m 15 jaar		Geloofsopvoeding voor ouders en activiteiten voor kinderen en tieners van 4 t/m 15 jaar
Zo	1-mrt	40 dagentijd 2 GK/Alberta de Vries				
Zo	8 mrt	40 dagentijd 3 JK/Larose Kifu			MK/Ton van Prooijen/11:45 uur/ thema Jona	
Zo	15 mrt	40 dagentijd 4 LK/Nynke Cnossen				
Zo	22 mrt	40 dagentijd 5 MK/Mirjam Verhagen/Jongerenviering/ kinderen mogen in kerkzaal blijven				
zo	29 mrt	Palmzondag JK/Wendy van Oostenbrugge GK/Nynke Cnossen				
Zo	5 apr	Pasen MK/Mirjam Verhagen/Korte musical Theatrada "Open je ogen" JK/Wendy van Oostenbrugge GK/Nynke Cnossen				
Zo	12 apr	JK/Larose Kifu				
Zo	19 apr	GK/Nynke Cnossen				
Locaties		GK = Laurentiuskerk - Ginneken	JK = Johanneskerk	MK = Markuskerk	GrK = Grote Kerk	LK = Lucaskerk

Pasen

Het woord 'ontluiken' is een prachtig paaswoord. De lente, uitbottend groen, bloemen, opbloeiende liefde: allemaal ontluiken ze. De opstanding van de Heer lijkt ook op ontluiken, maar is van een andere orde. Jezus' aardse lichaam is geen zaad waarin zijn verheerlijkt lichaam al in de kiem aanwezig is zoals de krokus in een bolletje, het kuiken in het ei, de vlinder in de rups of de aar in de tarwekorrel. Natuurbeelden schieten tekort. Jezus transformeert niet, Hij wordt opgewekt uit de doden, zegt ons geloof. Er is een totaal nieuwe schepping aan de hand. Hij is nieuw aanwezig, te zien met de ogen van het geloof. Willem Jan Otten spreekt over het geloof als een 'eisproming van het bewustzijn'.

Wél kunnen we zeggen dat het paasgeloof in ons ontluikt. De luijes van ons hart zwaaien open, de ogen van onze ziel gaan zien. Het leven van de Heer wekt ons op, trekt ons in bloei. Liefde ontluikt!

Bloembol met verrassing

Maak als symbool van het paasgeloof deze vrolijke papieren bloembol waarin iets verstopt zit. Wie weet maak je er een voor elk ontbijtbord. Ook een fijn cadeautje als je op visite gaat.

Nodig:

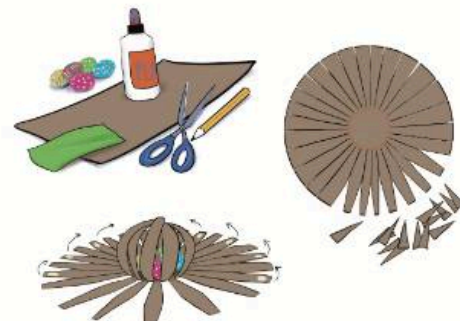
Per bol één A4tje in een bruine kleur (pakpapier/knuspapier/geverfd papier); enkele paaseitjes; rest groen papier (kan uit tijdschrift); potlood, schaar, lijm.

Doen:

- 1) Teken met hulp van een ontbijtbord een cirkel op het bruine papier en knip deze uit. Teken een kleine cirkel (glaasje) in het midden.
- 2) Knip 'stralen' van de buitenrand naar de binnencirkel. Dit zijn de schillen van de bol. Knip elke schil schuin bij zodat die halverwege breed en aan het uiteinde weer smal is.
- 3) Buig de 'oneven' schillen naar het midden en plak ze op elkaar vast zodat er een bol ontstaat. Doe de eitjes in de bol. Plak vervolgens de tweede laag schillen eroverheen, zodat de bol gesloten is. Op het laatste plak je een sprietje groen mee.

Tip: Je kunt ze in verschillende maten maken; meer groen blad of bloemetjes van crêpepapier toevoegen; ze in een aarden potje presenteren... Veel plezier!

Thuis Geloven, Pasen – Marjet de Jong

Welkom in de kerk

Samen geloven, ontmoeten, delen

Vieringen 1 maart t/m 5 april:

Protestantse Gemeente Breda

Ook digitaal te volgen via: pknbreda.nl/actueel/vieringen.
De wijkgemeenten Lucaskerk en Markuskerk houden gezamenlijke vieringen, afwisselend in beide kerken, tenzij anders aangegeven.

Lucaskerk, Tweeschaar 125, 10:45 uur

01 mrt: Pastor Th. Fraanje, oec. viering, aanvang 10:00 uur
15 mrt: Pastor Th. Fraanje
29 mrt: PGB-brede viering Johanneskerk, Palmpasen
03 apr: Ds. T. van Prooijen, oecumenische viering, Goede Vrijdag, aanvang 19:30 uur
04 apr: Pastor Th. Fraanje en Ds. T. van Prooijen, PGB-brede viering, Paaswake, aanvang 21:00 uur

Markuskerk, Hooghout 96, 10:00 uur

08 mrt: Ds. T. van Prooijen
22 mrt: Ds. T. van Prooijen
29 mrt: PGB-brede viering Johanneskerk, Palmpasen
02 apr: Ds. T. van Prooijen, Witte Donderdag, 19:30 uur
05 apr: Ds. T. van Prooijen, Pasen, musical Theatrada

Johanneskerk, Dreef 5, 10:00 uur

01 mrt: Ds. T. van Prooijen
08 mrt: Pastor Th. Fraanje
15 mrt: Ds. T. van Prooijen
22 mrt: Pastor Th. Fraanje
29 mrt: Pastor Th. Fraanje, PGB-brede viering, Palmpasen
02 apr: Pastor Th. Fraanje en Ds. M.G. Wagenvoorde, Witte Donderdag, aanvang 19:30 uur
03 apr: Pastor Th. Fraanje, Goede Vrijdag, aanvang 19:30
04 apr: Johanneskerk gesloten, PGB viering Lucaskerk
05 apr: Pastor Th. Fraanje, Pasen

Oecumenische Taizé vieringen

Michaelkerk, Hooghout 67, 19:00 uur
07 mrt: voorganger onbekend

Protestantse Gemeente Ginneken

Laurentiuskerk, Duivelsbruglaan 1, 10:00 uur
Geen informatie bekend

Eglise Wallonne - Waalse kerk Breda

Catharinastraat 83, 11:00 uur
Vieringen in het frans elke 2e en 4e zondag van de maand
08 mrt: Ds. Deheunynck
22 mrt: Ds. Coulibaly

Remonstrantse Gemeente Breda

Lutherse Kerk, Veemarktstraat 11 of Stadserf 3, 10:30 uur
Vieringen elke 4e zondag van de maand.
Geen informatie bekend

Doopsgezinde Gemeente Breda

Dorpshuis 't Klooster, Jack van Gilsplein 1 Bavel, 11:00 uur
29 mrt: Ds. A.A. Rijken, Palmzondag, Schalmdienst
02 apr: Ds. A.A. Rijken, Witte Donderdag, Avondmaalsviering, aanvang 19:30 uur

Ekklesia Breda

Vieringen elke 1e en 3e zondag van elke maand in de Lutherse kerk, Veemarkstraat 11, 10:30 uur
01 mrt: Dhr. A. van Heusden
15 mrt: Dhr. F. Ploum
29 mrt: Dhr. F. Ploum, Palmzondag
03 apr: geen toespraak, Goede Vrijdag, aanvang 19:30 uur
04 apr: Dhr. F. Ploum, Paasavond, aanvang 20:30 uur

Oecumenisch Coventry gebed, 12:00 uur

Elke vrijdag gebed voor vrede en verzoening, in de Johanneskerk, Dreef 5, of in de Martinuskerk, Haagsemarkt 2
Aansluitend mogelijkheid tot gratis lunch in de Johanneskerk
06 mrt: Martinuskerk
13 mrt: Johanneskerk
20 mrt: Johanneskerk
27 mrt: Johanneskerk
03 apr: Martinuskerk

Zorgcentra en Amphia

Ruitersbos, vieringen vrijdagmiddag, 16:00 uur
20 mrt: Pastor E. Bouwmans

Elisabeth, vieringen vrijdagmiddag, 14:00 uur

06 mrt: Pastor E. Bouwmans
03 apr: Pastor E. Bouwmans

De Leystroom, vieringen elke 3e vrijdag van de maand, 14:00 uur
20 mrt: Thema: voorjaar

Zuiderhout, oecumenische viering donderdagmiddag in de kapel, 15:45 uur
26 mrt: Ds. B. de Groot en Pt. K. Maas

Thebe Aeneas

Er zijn geen vieringen in Aeneas. Als u contact wilt met de geestelijk verzorger, kunt u bellen met Pastor J. Schilling (06-2047 6710).

Amphia, Molengracht Breda

Er zijn geen vieringen in het Amphia ziekenhuis. Wanneer u een beroep wilt doen op de geestelijk verzorgers, kunt u bellen via de Receptie (076-5951000) en vragen naar de dienstdoend geestelijk verzorger.

Vasten

KIK

"Hoeveel moet je er nog, Kik?" roept Missy muis terwijl ze de keuken intrippelt. Kikker zucht. "Ontelbaar veel, Missy!" kreunt hij. "Nog ZEVEN spaarkkaarten. Op elke kaart moet ik een HELEBOEL zegels plakken". "Leuk! Tellen!" juicht Missy, "Daar ben ik DOL op!" Ze gaat tegenover Kik zitten. Er staat een schaalje water met daarnaast een koektrommel vol spaarzegels van mevrouw Bontje, de kosteres. Met zijn zwemvliespoten smeert Kik water op de achterkant van de spaarzegel. Dan plakt hij die op een spaarkkaart. Hij heeft er al drie volgeplakt. "Maar WAAROM moet je dat doen?" vraagt Missy. Kik vertelt haar dat het vastentijd is, de veertig-dagentijd voor Pasen en dat de kerk geld inzamelt voor de Vastenactie.

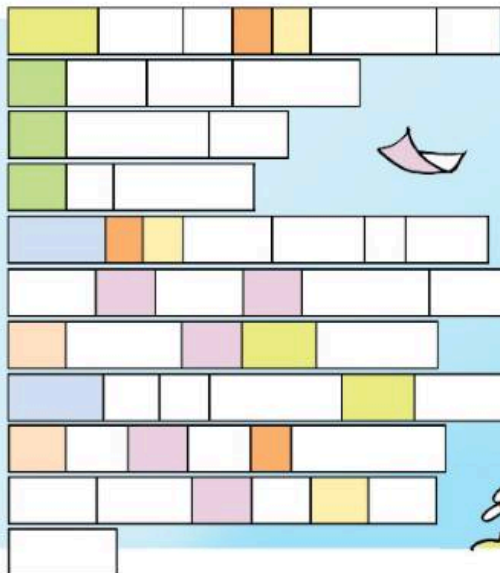
"Mevrouw Bontje gaat haar spaarkkaarten inwisselen voor geld," legt Kik uit, "Als ze tien kaarten inlevert, heeft ze 20 euro. Die geeft ze aan de actie!" "Superidee!" roept Missy. "Mag ik helpen?" Dat mag. Plakken kan Missy niet. Daarvoor zijn haar pootjes veel te klein. Maar tellen kan ze wel. "Kijk, er zitten 8 zegels op een rij, en er zijn 5 rijen. Acht keer vijf is ... véertig zegels op een kaart! Samen twee euro waard!" Kik straalt. "Hoeveel is dan één zegel waard?? Uhhhh...". Missy denkt hardop: "40 zegels is 2 euro, dan is 20 zegels 1 euro. Dus 100 cent. Honderd gedeeld door twintig is VIJF CENT!" juicht ze. En terwijl ze samen blij rondspringen blijven er zegeltjes aan Kiks poten plakken. Zeker vijfenveertig cent!

Puzzel met 40 woorden

Hier zie je 40 woorden door elkaar staan. Kun jij ze goed in de vakjes schrijven tot een bekend gebed dat Jezus ons heeft geleerd? Zeven woorden hebben een kleur! Dat betekent dat ze vaker voorkomen (3x, 3x, 3x, 3x, 2x, 5x, 2x). Voor het gemak zijn er geen hoofdletters bij. Streep de woorden weg die je hebt kunnen plaatsen, en maak de puzzel vol!

geheiligd, koninkrijk,
verlos, geef, onze,
dagelijks, vergeven,
amen, hemelen, de(n),
leid, op, naam, wij,
vader, van, die, ons,
niet, in, hemel, gelijk,
vergeef, boze, maar,
heden, geschiede,
worde, uw, kome,
verzoeking, zijt, aarde,
schuldenaren, en, ook,
wil, brood, schulden,
alsook

Uit de Bijbel

Jezus zei: 'Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde. Verzamel schatten in de hemel, daar worden ze niet weggevreten door mot en roest, daar breken geen dieven in om ze te stelen. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.'

Naar Matteüs 6:19-21

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns